

Μορφές για το 1821: Ιωάννης Καποδίστριας.

του Γιώργου Ν. Παπαθανασόπουλου.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας είναι ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδος και εκ των εθνομαρτύρων της Εθνικής Παλιγγενεσίας. Γεννήθηκε το 1776 στην Κέρκυρα. Δολοφονήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1831 στο Ναύπλιο. Υπήρξε μια από τις σημαντικότερες διεθνείς προσωπικότητες των αρχών του 19^{ου} αιώνα. Στα λίγα χρόνια της προσφοράς του στο Έθνος έθεσε τα θεμέλια του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους.

Εράνισμα από τα γραπτά του Καποδίστρια.

Υπέρ των δικαίων των Ελλήνων (Πρώτο).

Ο Καποδίστριας από τη θέση του Υπουργού Εξωτερικών της Ρωσίας επιδίωξε να στρέψει την άποψη του Αυτοκράτορα Αλεξάνδρου υπέρ των Δικαίων του Ελληνικού Έθνους. Με την έκρηξη της Επανάστασης και την δολοφονία του Πατριάρχου Γρηγορίου του Ε΄ ο Καποδίστριας δια των ενεργειών του επιτυγχάνει να περιορίσει τους αιματηρούς εξοντωτικούς διωγμούς των Ελλήνων στην Κωνσταντινούπολη και σε άλλα μέρη. Εκδήλωση της πολιτικής αυτής υπήρξαν τα έντονα διαβήματα προς την Πύλη του Ρώσου πρεσβευτή Στρόγανωφ, το προς αυτήν τελεσίγραφο της

6^{ης} Ιουλίου 1821 και η εις ένδειξη διαμαρτυρίας αναχώρησή του από την Βασιλεύουσα στα τέλη του ιδίου μηνός Ιουλίου. Ο Καποδίστριας προτείνει την παρέμβαση της Ρωσίας υπέρ των Χριστιανών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ο Αλέξανδρος κατ' αρχήν την αποδέχεται, όμως ο Μέτερνιχ τον αποτρέπει και του αλλάζει άρδην άποψη. Ο Καποδίστριας κατόπιν αυτού έκρινε ότι γι' αυτόν ήταν πλέον ηθικώς ασυμβίβαστος η παραμονή του στη θέση του Υπουργού των Εξωτερικών της Ρωσίας. Γράφει ο ίδιος ο Καποδίστριας για τη συνάντησή του με τον Αυτοκράτορα και την παραίτησή του:

«Εντεύθεν ορμώμενος κατέδειξα εις αυτόν ότι το σύστημα όπερ νυν ησπάζετο, με έθετε εις το δίλημμα ή να παραβιάσω τα αισθήματά μου και πάντα τα καθήκοντα τα επιβαλλόμενα υπό της Πατρίδος εις την οποίαν ουδέποτε έπαυσα να ανήκω, ή να αθετήσω τα καθήκοντα της προς τον Αυτοκράτορα υπηρεσίας μου. Τοιαύτη θα ήτο η θέσις μου εάν εθεώρουν εισέτι εμαυτόν ικανόν να Τον υπηρετώ εις το Υπουργείον των Εξωτερικών εις στιγμήν κατά την οποίαν θα εχρησιμοποιεί όλην την ισχύν Του εναντίον του ατυχούς Ελληνικού Έθνους».

(Μιχαήλ Θ. Λάσκαρι, Καθηγητού Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης «Αυτοβιογραφία Ιωάννου Καποδίστρια», Αθήναι, 1940, σελ. 121).

Υπέρ των δικαίων των Ελλήνων (Δεύτερο).

Τον Φεβρουάριο του 1828 ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Αγαθάγγελος Α', ο από Χαλκηδόνας, έστειλε στην Ελλάδα τους Μητροπολίτες Νικαίας, Χαλκηδόνας, Λάρισας και Ιωαννίνων στην Ελλάδα. Σκοπός τους να πείσουν τον Κυβερνήτη και τους Έλληνες να παραιτηθούν του Αγώνα τους, να δηλώσουν υποταγή στον Σουλτάνο Μαχμούτ Β' και να επανέλθουν υπό τον Οθωμανικό ζυγό, με την υπόσχεση του Πατριάρχου ότι θα τους εδίδετο αμνηστία. Σε απάντηση της ενεργείας αυτής ο Καποδίστριας απέστειλε επιστολή στον Πατριάρχη, στην οποία, μεταξύ άλλων, έγραψε:

«...Βαθύτατα αισθανόμεθα ό, τι οφείλομεν εις την θέσιν και της Μεγάλης Εκκλησίας και της Υμετέρας Παναγιότητος (ΥΠ) δια τούτο και δεν εγκρίνομεν να ανακεφαλαιώσωμεν το περιεχόμενον της συνοδικής επιστολής...

Περικυκλούμενος και πολεμούμενος ο λαός ούτος εξ ενός μέρους από φοβερά στρατόπεδα...ωθούμενος συχνάκις έως του χείλους της αβύσσου, ο λαός ούτος υπάρχει ακόμη. Και υπάρχει διότι ο Θεός εξα-

πέσειλεν εις αυτόν την χάριν του να εύρη εις την χριστιανικήν πίστιν το κράτος του πολεμείν, την ισχύν του εγκαρτερείν εις τα δεινά, και την απόφασιν του να απολεσθή μάλλον ή να υποκύψη εις τον ζυγόν, τον οποίον οι πατέρες του εβάστασαν αλλά ποτέ δεν παρεδέχθησαν...

Ομόφωτος και γενική είναι η πεποίθησις αύτη. Ούτε οι προύχοντες, ούτε ο κλήρος, ούτε ο λαός, προς τους οποίους η Υ.Π. διευθύνεται, έχουσιν ούτε δύνανται να έχωσιν άλλην παρ' αυτήν την πεποίθησιν, χωρίς να εξαχρειωθώσι και να παύσωσι του να είναι άνθρωποι και χριστιανοί.

Πάμπολυ αίμα εκχύθη, πάμπολλαι ουσίαι εφθάρησαν εις διάστημα οκτώ ετών πολέμου και δυστυχιών, καθ' ους ο τόπος ούτος κατηφανίσθη, ώστε όλως διόλου αδύνατον είναι να επανέλθη εις οποιανδήποτε κατάστασιν πραγμάτων βάσιν έχουσιν το παρελθόν!

Οφείλομεν εξ ονόματος και εκ μέρους του Έθνους, το οποίον ενεπιστεύθη εις ημάς την διεύθυνσιν των συμφερόντων του, να παρακαλέσωμεν την Υ.Π. να μας χαρίση τας ευλογίας της, πεπεισμένη ότι αμεταθέτως είμεθα προσηλωμένοι εις τας αρχάς της ιεράς ημών πίστεως.

Μακάριοι εσμέν, οσάκις ευδοκήσει ο Πανάγαθος Θεός, ώστε να δυνηθή η Υ.Π. να γένη εις ημάς πρόξενος των αγαθών, τα οποία οφείλει ως κεφαλή της αγίας Εκκλησίας εις όλα τα τέκνα της.

Εν Πόρω την 28^{ην} Μαΐου (9 Ιουνίου) 1828.

Ο Κυβερνήτης   Ο Γραμματέας της Επικράτειας
Ι.Α. Καποδίστριας   Σπ. Τρικούπης»

Υπέρ των δικαίων των Ελλήνων (Τρίτο).

Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα εντάθηκαν οι προσπάθειες των Λατίνων και των Αρμενίων να πάρουν υπό την κυριαρχία τους τα Πανάγια Προσκυνήματα στα Ιεροσόλυμα και στη Βηθλεέμ. Ο Καποδίστριας, ως Υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας, υποστήριξε τα δίκαια των Ελλήνων Ορθοδόξων, χωρίς να παραθεωρήσει ότι πρέπει να υπάρχει γαλήνη σε αυτά και ότι ουδείς Χριστιανός αποκλείεται από την προσκύνησή τους. Σε επιστολή του προς τον πρεσβευτή της Ρωσίας στην Πύλη G.A. Stroganov έγραψε μεταξύ άλλων:

«... Για να φθάσετε στο ομόφωνο της απόφασης Εξοχώτατε είσθε ρητώς επιφορτισμένος να συμπληρώσετε και να επαληθεύσετε όλους τους τίτλους, όλες τις νομικές αποδείξεις και τα δεδομένα, που μπορούν να συντελέσουν στο να αποσαφηνίσουν τα αμφισβητούμενα σημεία μεταξύ των Χριστιανών της Ανατολής και αυτών της Δύσης, σε σχέση με

την φύλαξη του Παναγίου Τάφου. Στην περίπτωση πρέπει να εκτιμήσετε τα δικαιώματα, τα οποία οι Χριστιανοί της Ανατολής προσφάτως απέκτησαν ως προς την φύλαξη του Παναγίου Τάφου. Αυτά τα δικαιώματα υπάρχουν με αμερόληπτη κρίση. Αλλά δεν θα πρέπει να εμπλακούν με ουδένα αποκλεισμό των άλλων δογμάτων...»

(Μετάφραση από τα γαλλικά, από το βιβλίο «Jean Capodistria (1776-1831) Visionnaire et precurseur d' une Europe unie», Librairie Kauffmann, Athenes, Novembre 2003).

Για τους Έλληνες.

Ο Καποδίστριας σε επιστολή του προς τον Ιακωβάκη Ρίζο Νερουλό (1778-1849) από την Γενεύη, το 1823, την οποία υπαγόρευσε στον Μουστοξύδη, τόνισε μεταξύ άλλων:

«Στην ιστορία την οποία γράφεις ελπίζω ότι είναι εύκολο να κατάδειξεις ότι:

1. Οι Έλληνες δεν έπαυσαν ποτέ να σχηματίζουν ένα έθνος με την καθαρή έννοια του όρου.

2. Ως έθνος μπόρεσαν να συμμετάσχουν στις ευεργεσίες, που πρόσφερε στην ανθρωπότητα ο ευρωπαϊκός πολιτισμός. Και

3. Ότι αυτές οι ευεργεσίες που το ελληνικό έθνος προσέφερε στην ανθρωπότητα θα βοηθήσουν στο να ξεπεράσει τα όρια του μικρού αριθμού του και να είναι πιο κοντά στο να γκρεμίσει σε ερείπια τους Μουσουλμάνους, από το να παραμείνει σκλαβωμένο σε αυτούς».

Πηγή : <https://www.antibaro.gr/article/>